

ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПУБЛІЧНОГО ЗОВНІШНЬОГО ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

Єфіменко В.О.,

аспірант кафедри фінансового та податкового права

Державного податкового університету

ORCID: 0009-0001-4600-6737

Єфіменко В.О. До питання визначення повноважень Рахункової палати під час проведення публічного зовнішнього фінансового контролю.

У статті проаналізовано вітчизняні дослідження представників науки фінансового права щодо визначення основних підходів до розуміння правової категорії «компетенція». Обґрунтовано, що єдиний підхід до тлумачення правової категорії «компетенція» відсутній. Запропоновано термін «компетенція Рахункової палати» визначати як коло повноважень, що закріплені у нормативно-правових актах, які визначають права та обов'язки членів Рахункової палати стосовно здійснення фінансового контролю над підконтрольними об'єктами, охоплюють організацію, проведення та моніторинг фінансово-бюджетної діяльності, а також забезпечують реалізацію відповідальності за невиконання або неналежне виконання покладених на Рахункову палату завдань. Встановлено, що модель роботи Рахункової палати як вищого органу фінансового контролю України, яка вже сформувалася та пройшла перевірку на практиці, потребує більш детального закріплення у положеннях Конституції України. Аргументовано, що усі фінансові операції, які зумовлюють настання фінансових наслідків для публічного бюджету держави та здійснюються установами, організаціями чи суб'єктами господарської діяльності, підпадають під зовнішній фінансовий контроль, який проводиться Рахунковою палатою. Обґрунтовано, що національне законодавство загалом відповідає положенням Лімської декларації, яка рекомендує надання вищим органам фінансового контролю розширених повноважень щодо доступу до публічної інформації. Підсумовано, що доцільно чітко визначити повноваження Рахункової палати під час проведення публічного зовнішнього фінансового контролю, щоб вказаний орган фінансового контролю мав право забезпечувати відшкодування шкоди, завданої державі фінансовими правопорушеннями, усувати виявлені фінансові правопорушення та притягати до відповідальності осіб, які є винними у малоефективному управлінні та порушенні норм фінансового законодавства. Запропоновано до ст. 7 Закону України «Про Рахункову палату» внести зміни та доповнити вказану статтю положеннями, які зобов'язували б об'єкти фінансового контролю виконувати рішення Рахункової палати, а також передбачали б відповідальність винних осіб за порушення, виявлені Рахунковою палатою під час проведення публічного зовнішнього фінансового контролю.

Ключові слова: державний фінансовий контроль, компетенція, повноваження, повноваження Рахункової палати, публічний зовнішній фінансовий контроль, фінансовий контроль.

Yefimenko V.O. On the issue of determining the powers of the Accounting Chamber in the course of public external financial control.

The article analyses the national research of financial law scholars on defining the main approaches to understanding the legal category of «competence». It is substantiated that there is no single approach to the interpretation of the legal category of «competence». The author suggests that the term 'competence of the Accounting Chamber' should be defined as the range of powers enshrined in the regulatory legal acts which define the rights and obligations of the members of the Accounting Chamber with regard to exercising financial control over the controlled objects, cover the organisation, conduct and monitoring of financial and budgetary activities, and also ensure the implementation of responsibility for non-performance or improper performance of the tasks assigned to the Accounting Chamber. It is established that the model of operation of the Accounting Chamber as the supreme audit institution of Ukraine, which has already been formed and tested in practice, requires more detailed enshrining in the provisions of the Constitution of Ukraine. It is argued that all financial transactions that cause financial consequences for the public budget of the State and are carried out by institutions, organisations or business entities are subject to external financial control carried out by the Accounting Chamber.

It is substantiated that national legislation generally complies with the provisions of the Lima Declaration, which recommends that supreme audit institutions be granted extended powers of access to public information. It is concluded that it is advisable to clearly define the powers of the Accounting Chamber in the course of public external financial control so that the said financial control body has the right to ensure compensation for damage caused to the State by financial offences, to eliminate the detected financial offences and to bring to justice those guilty of ineffective management and violation of financial legislation. It is proposed to amend Article 7 of the Law of Ukraine 'On the Accounting Chamber' and supplement this article with provisions that would oblige the objects of financial control to comply with the decisions of the Accounting Chamber, as well as provide for the liability of the perpetrators for violations detected by the Accounting Chamber in the course of public external financial control.

Key words: state financial control, competence, powers, powers of the Accounting Chamber, public external financial control, financial control.

Постановка проблеми: В умовах сьогодення, публічний зовнішній фінансовий контроль у роботі Рахункової палати складає систему дій і методів, що спрямовані на досягнення визначеної мети – реалізації повноважень Рахункової палати. Аналізуючи правовий статус Рахункової палати як органу публічного зовнішнього фінансового контролю, доцільно проаналізувати норми, які регламентують її повноваження та компетенцію, які включають права та обов'язки Рахункової палати під час проведення публічного незалежного фінансового контролю. Так, в українському законодавстві відповідно до основних міжнародних засад і стандартів публічного фінансового контролю визначено повноваження вищого органу фінансового контролю, що гарантує належну правову основу для його контрольної діяльності. З огляду на це, актуальним є дослідження основних повноважень Рахункової палати під час проведення зовнішнього фінансового контролю.

Метою дослідження є теоретичне дослідження основних повноважень Рахункової палати під час проведення зовнішнього фінансового контролю та вироблення рекомендацій щодо вдосконалення нормативного регулювання вказаних повноважень.

Стан опрацювання проблематики. Теоретичною основою дослідження стали роботи вчених, які присвятили свої роботи вивченню фінансово-правовому статусу Рахункової палати, а саме: К.П. Владовська, Ю. Гавдьо, Д.І. Голосніченко, І.К. Залюбовська, О.С. Койчева, С.В. Ківалов, Г. Лопушняк, Л.О. Місюкевич, С.П. Паньків, В.В. Пацкан тощо. Проте, відсутність комплексного теоретичного дослідження основних повноважень Рахункової палати під час проведення зовнішнього фінансового контролю обумовлює актуальність статті.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до юридичної енциклопедії «компетенція» (від лат. *competentia* – відповідальність, узгодженість, від *competere* – прагнути, відповідати) це сукупність визначених у юридичній або іншій офіційній формі повноважень (прав та обов'язків) органу влади, що встановлюють можливості ухвалювати обов'язкові рішення, здійснювати організацію, проводити контроль за їх виконанням, а також застосовувати заходи відповідальності за потреби [1, с. 197].

Також у Словнику термінів із правознавства поняття «компетенція» тлумачиться як комплекс предметів регулювання, завдань, повноважень, прав та обов'язків органу державної влади, її посадової особи [2, с. 275].

Поміж іншого, новітній словник іншомовних слів за редакцією Мельничука трактує термін «компетенція» як: 1) сукупність повноважень, що встановлені на законодавчому рівні, статутними документами чи іншими нормативно - правовими актами конкретному органу чи посадовій особі; 2) коло питань, у яких особа має відповідні знання та досвід [3].

Укладачі Сучасної правової енциклопедії вважають, що поняття «компетенція» необхідно розуміти як комплекс предметів відання, функцій, повноважень, прав та обов'язків державного органу, органу муніципальної влади чи їх посадової або службової особи, визначений законодавством. Однак це визначення не можна вважати досконалим, оскільки воно має певні недоліки [4, с. 54].

Водночас К.П. Владовська, аналізуючи категорію «компетенція» як загальноправову категорію, виокремлює чотири основні підходи до його розуміння: 1) компетенція державних органів визначається виключно як їхні повноваження, що включають права та обов'язки; 2) компетенція тлумачиться крізь призму категорії «предмет відання», тобто кола юридичних справ, які державний орган має право вирішувати; 3) поняття компетенції охоплює як повноваження, так і предмет відання; 4) компетенція трактується через повноваження та/або предмет відання, з додаванням інших елементів, таких як функції, відповідальність, цілі та завдання [5, с. 130].

Отже, вивчивши різні позиції до розуміння терміну «компетенція», доцільно зазначити, що єдиний підхід до його тлумачення відсутній. З огляду на це, пропонуємо термін «компетенція Рахун-

кової палати», визначити як коло повноважень, що закріплені у нормативно - правових актах, які визначають права та обов'язки членів Рахункової палати стосовно здійснення фінансового контролю над підконтрольними об'єктами, охоплюють організацію, проведення та моніторинг фінансово - бюджетної діяльності, а також забезпечують реалізацію відповідальності за невиконання або неналежне виконання покладених на Рахункову палату завдань.

В.В. Пацкан зазначає, що під повноваженнями Рахункової палати необхідно розуміти предмет регулювання, визначений Конституцією України та законами України, який потребує постійного удосконалення. Водночас у ст. 18 Лімської декларації зазначено, що основні контрольні повноваження вищого органу фінансового контролю мають бути закріплені на конституційному рівні, а деталі можуть встановлюватися законом. Таким чином, модель роботи Рахункової палати як вищого органу фінансового контролю України, яка вже сформувалася та пройшла перевірку на практиці, потребує більш детального закріплення у положеннях Конституції України. Окрім визначення функцій Рахункової палати, нові конституційні положення мають також чітко регламентувати її повноваження [6, с. 16].

Так, у популярній юридичній енциклопедії надане визначення поняття «повноваження органів виконавчої влади», яке можна використати як базис для визначення поняття «повноваження Рахункової палати». Під повноваженнями Рахункової палати можна визначати як нормативно визначені за Рахунковою палатою права та обов'язки, зокрема і обов'язок відповідати за наслідки виконання повноважень (юрисдикційні обов'язки). Водночас, для окреслення певного кола повноважень, визначеного за конкретним органом, Рахунковою палатою, відповідно до покладених на нього функцій, застосовують термін «компетенція» [7, с. 158].

У своїй роботі, Д.І. Голосніченко зауважує, що поняття «повноваження» також тлумачать як комплекс чітко визначених прав і обов'язків, які встановлюються з метою реалізації функцій органу влади. Також вчений акцентує увагу, що терміни «повноваження» та «компетенція» подібні за змістом, проте одночасно відрізняються перш за все за наповненістю складовими, що є елементами того чи іншого явища [8, с. 26].

Науковці не дійшли єдиної думки щодо розмежування понять компетенції та повноважень. Поширеною є позиція, що компетенція органу включає ті ж самі повноваження, проте встановлені спеціально для виконання завдань конкретно визначеного органу. Компетенція є юридичним відображенням покладених на органи державної влади функцій, що закріплюється у нормативно-правових актах через визначення цілей, завдань і необхідного комплексу прав і обов'язків, державно-владних повноважень. Це підтверджує точку зору, що компетенція є ширшою категорією, яка включає повноваження як один із своїх елементів. Особливістю таких визначень є розмежування понять «повноваження», «права» та «обов'язки». Водночас, варто також зауважити, що окремі науковці, визначаючи компетенцію, не завжди розрізняють ці категорії, ототожнюючи їх між собою [9, с. 150].

Так, на думку О.С. Койчевої, компетенція певного органу визначається сферою його діяльності, яка зумовлена метою його створення. Рахункова палата була сформована з ціллю проведення парламентською контролю за надходженнями коштів до національного бюджету та їх використанням. Згідно з Лімською декларацією, компетенція Рахункової палати встановлена Конституцією України та охоплює всі відносини, пов'язані з бюджетними коштами. Також Закон України «Про Рахункову палату» детальніше за Конституцію України визначає перелік об'єктів та правових відносин, що підпадають під компетенцію вказаного органу. Це свідчить про пряму залежність компетенції від функцій, покладених на вказаний орган, а функції визначають складову компетенції через об'єкти та правові відносини, що належать до сфери відання Рахункової палати [10, с. 47].

Ключову складову компетенції Рахункової палати становлять повноваження. Відповідно до статті 98 Конституції України вказаний орган проводить парламентський контроль за надходженням і використанням коштів загальнодержавного бюджету. Таким чином, ключовою функцією Рахункової палати є контроль, що прямо впливає з положень Конституції України [11].

Від моменту становлення України як незалежної демократичної держави було створено систему фінансового контролю, яка відповідає принципам, визначеним Лімською декларацією. Україна, як активний член INTOSAI, інтегрувала норми міжнародних стандартів аудиту державних фінансів у діяльність вищого органу фінансового контролю, підзвітного парламенту. Згідно з конституційно закріпленими повноваженнями, Рахункова палата проводить зовнішній контроль державних коштів, який має охоплювати як дохідну, так і видаткову складову бюджету. Такий підхід узгоджується з принципами Лімської декларації, що передбачає всебічний контроль державних фінансів [12].

Так, Закон України «Про Рахункову палату» встановлює перелік повноважень, зокрема, тих, що стосуються публічного зовнішнього фінансового контролю. Відповідно до ч. 2 ст. 4 вказаного Закону, публічний зовнішній фінансовий контроль здійснюється Рахунковою палатою як фінансовий

аудит, аудит ефективності, аудит відповідності, експертизи, аналізу та інших контрольних заходів [13].

Поміж іншого, відповідно до ст. 7 Закону України «Про Рахункову палату» під час здійснення заходів фінансового контролю Рахункова палата має наступні повноваження: 1) проводить заходи публічного зовнішнього фінансового контролю відносно: а) надходження до бюджету податків та інших доходів, включаючи їх адміністрування органами, які забезпечують справляння таких надходжень; б) видатків бюджету держави, зокрема: на фінансування функціонування парламенту, Президента України, уряду, Конституційного Суду України, Верховного Суду, інших судів, Уповноваженого Верховної Ради з прав людини, Вищої ради правосуддя, Офісу Генерального прокурора та інших державних органів; використання коштів державного бюджету, що передані місцевим бюджетам і фондам соціального та пенсійного страхування; таємні видатки; в) управління державною та комунальною власністю, функціонування підприємств державного і комунального секторів економіки; г) оформлення кредитів із бюджету держави та їх повернення; д) операції з державними запозиченнями, гарантіями, обслуговуванням і поверненням боргу державою; е) використання коштів, отриманих за кредитами, позиками, як гранти, допомога із бюджетів іноземних держав та міжнародних організацій; є) проведення публічних закупівель; ж) виконання програм, інвестиційних проєктів, державного замовлення та державної допомоги підприємствам за фінансування коштів бюджету; з) обслуговування коштів бюджету казначейством; и) щодо стану внутрішнього контролю розпорядників бюджетних коштів; і) щодо інших операцій, пов'язаних з доходами й видатками бюджету держави; ї) виконання кошторису витрат з адміністративним спрямуванням Національного банку України; й) доходи й видатки місцевих бюджетів та фондів соціального та пенсійного страхування; к) щодо фінансової звітності публічного сектору та бюджетів; 2) подавати обов'язкові до вивчення рішення за результатами контрольних заходів зовнішнього фінансового контролю; 3) звертатись до суду у разі виявлення правопорушень з боку підконтрольних об'єктів повноважень членів або працівників Рахункової палати, включаючи усунення перешкод для виконання їхніх обов'язків; 4) інформувати правоохоронні органи про ознаки кримінальних або адміністративних правопорушень; 5) співпрацювати з органами фінансового контролю зарубіжних країн та міжнародними організаціями, укладення угод про співробітництво, а також проведення спільних і паралельних аудитів; 6) забезпечувати проведення методичної та методологічної роботи з питань публічного зовнішнього фінансового контролю; 7) забезпечувати управління якістю контрольних заходів під час проведення публічного зовнішнього фінансового контролю; 8) забезпечувати підвищення професійного рівня членів Рахункової палати [13].

Таким чином, усі фінансові операції, які зумовлюють настання фінансових наслідків для публічного бюджету держави та здійснюються установами, організаціями чи суб'єктами господарської діяльності, підпадають під зовнішній фінансовий контроль, який проводиться Рахунковою палатою.

Більше того, Рахункова палата за результатами проведення заходів публічного зовнішнього фінансового контролю: 1) регулярно проводить інформування парламенту та Президента України про результати проведення заходів зовнішнього фінансового контролю, включаючи факти правопорушень законодавства у сфері бюджету; 2) надає парламенту висновки щодо проєкту закону про Державний бюджет України; 3) щоквартально подає парламенту висновки щодо стану виконання закону про Державний бюджет України та пропозиції щодо уникнення встановлених відхилень; 4) передає парламенту висновки та пропозиції щодо звіту про виконання закону про Державний бюджет України за рік [13].

Також у статті 110 Бюджетного кодексу України, до повноважень Рахункової палати у сфері бюджетного контролю належить: 1) контроль за надходженням та використанням коштів бюджету, в тому числі за виконанням довгострокових зобов'язань у межах публічно-приватного партнерства; 2) моніторинг утворення, обслуговування і повернення боргу держави; 3) оцінка результативності управління коштами бюджету держави; 4) контроль за видатками місцевих бюджетів, зокрема трансфертів, що надаються з бюджету держави; 5) нагляд за надходженням загальнодержавних податків і зборів або їх частини, закріплених за місцевими бюджетами; 6) перевірка видатків місцевих бюджетів у частині видатків, що охоплюють державні функції, передані на виконання Автономній Республіці Крим та муніципальним органам. Також за результатами кожного кварталу Рахункова палата подає парламенту висновки щодо стану виконання закону про Державний бюджет України, а також пропозиції щодо усунення виявлених порушень за звітний рік [14].

Зважаючи на вищевикладене, можна зробити висновок, що національне законодавство загалом відповідає положенням Лімської декларації, яка рекомендує надання вищим органам фінансового контролю розширених повноважень щодо доступу до публічної інформації. Так, і Бюджетний кодекс України, і Закон України «Про Рахункову палату» досить вичерпно визначають перелік повноважень, якими наділений вищий орган фінансового контролю в Україні.

Також С.В. Ківалов зазначає, що вітчизняне законодавство загалом відповідає міжнародним вимогам до зовнішнього фінансового контролю, проте наявні недоліки, а саме наявність лише формальних повноважень вищого органу фінансового контролю, що не підкріплені дієвими механізмами примусу чи правової відповідальності службовців, представників публічної влади, що не забезпечує належного ефекту заходів фінансового контролю [15, с. 88].

Поміж іншого, Ю. Гавдьо наголошує, що в багатьох державах вищі органи фінансового контролю мають повноваження притягати винних осіб до адміністративної відповідальності у разі виявлення суттєвих порушень фінансового законодавства, зокрема вони можуть безакцептно накладати арешт на рахунки підконтрольних об'єктів, ініціювати тимчасове відсторонення або звільнення порушників, а також проводити судове переслідування [16, с. 55].

Водночас багато українських вчених, прагнучи підвищити ефективність та результативність функціонування Рахункової палати, акцентують увагу на необхідності надання їй «каральних» повноважень під час проведення публічного зовнішнього фінансового контролю. Подібну позицію висловлює і В. Симоненко, який наголошує, що для підвищення ефективності функціонування Рахункової палати доцільно вирішити питання реагування керівництва підконтрольних об'єктів на її офіційні документи, забезпечивши виправлення недоліків, своєчасне вжиття заходів для їх уникнення та запобігання таким правопорушенням у майбутньому [17, с. 234].

Рахункова палата активно сприяє вдосконаленню бюджетного процесу шляхом проведення експертизи законопроектів про загальнодержавний бюджет і підготовки висновків для парламенту щодо використання коштів з бюджету. З моменту створення Рахункова палата виявила численні порушення у використанні коштів бюджету як на рівні центральних, так і місцевих органів влади. Матеріали, які підтверджують встановлені правопорушення подаються до правоохоронних органів для прийняття належних заходів. Рахункова палата систематично звітує перед Президентом України, парламентом та урядом про ключові результати своєї роботи. За підсумками проведених контрольно - аналітичних та експертних заходів видаються інформаційні бюлетені, які передаються народним депутатам України, надсилаються центральним органам виконавчої влади та публікуються в засобах масової інформації. Основною метою функціонування Рахункової палати є оцінювання використання коштів бюджету з погляду ефективності, законності та доцільності, а також контроль за точним додержанням законодавства у сфері бюджетного процесу та фінансової системи. Як зазначає Л.О. Місюкевич, на жаль, сучасна система публічного фінансового контролю в Україні досі є малоефективною, надто розгалуженою та спрямованою переважно на фіскальні заходи, а не на стимулювання економічного розвитку, вдосконалення виробничої інфраструктури, промислового потенціалу чи поповнення бюджетів різних рівнів [18].

Поміж іншого, Г.С. Лопушняк для підвищення ефективності публічного зовнішнього фінансового контролю пропонує розширити повноваження Рахункової палати України, а саме гарантувати більшу незалежність Рахункової палати від органів виконавчої та законодавчої влади, посилити впливовість висновків і рекомендацій Рахункової палати, надавши їй право звертатися до суду з вимогою про призупинення платіжних і розрахункових операцій державних установ у разі встановлення нецільового використання коштів з державного бюджету, подавати позови в інтересах держави щодо скасування незаконних рішень підконтрольних об'єктів, застосовувати адміністративні санкції у вигляді штрафів у окремих випадках [19, с. 130].

Висновки. На наше переконання, виходячи з вищевикладеного, вважаємо за доцільне чітко визначити повноваження Рахункової палати під час проведення публічного зовнішнього фінансового контролю, щоб вказаний орган фінансового контролю мав право забезпечувати відшкодування шкоди, завданої державі фінансовими правопорушеннями, усувати виявлені фінансові правопорушення та притягати до відповідальності осіб, які є винними у малоефективному управлінні та порушенні норм фінансового законодавства. З огляду на це, пропонуємо до ст. 7 Закону України «Про Рахункову палату» внести зміни та доповнити вказану статтю положеннями, які зобов'язували б об'єкти фінансового контролю виконувати рішення Рахункової палати, а також передбачали б відповідальність винних осіб за порушення, виявлені Рахунковою палатою під час проведення публічного зовнішнього фінансового контролю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Юридична енциклопедія: в 6 т. / редкол.: Ю.С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. К.: «Укр. енцикл.», 2001. Т. 3: К-М. 792 с.
2. Правознавство. Словник термінів: навч. посібник/за ред. В.Г. Гончаренка. К.: Юрисконсульт: КНТ, 2007. 636 с.
3. Словник іншомовних слів Мельничука. URL: <https://126.slovaronline.com/7917%D0%9A%D0%9E%D0%9C%D0%9F%D0%95%D0%A2%D0%95%D0%9D%D0%A6%D0%86%D0%AF> (дата звернення: 21.02.2025).

4. Сучасна правова енциклопедія/О.В. Зайчук, О.Л. Копиленко, Н.М. Оніщенко та ін.; за заг. ред. О.В. Зайчука. Київ: Юрінком Інтер, 2010. 384 с.
5. Владовська К.П. Доктринальні підходи до визначення компетенції адміністративного суду. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2020. Вип.1. Том.1. С. 130–133.
6. Пацкан В.В. Роль парламентаризму в системі конституційно-правового механізму забезпечення прав і свобод людини: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.02. Ін-т законодавства Верховної Ради України. К., 2014. 19 с.
7. Популярна юридична енциклопедія/Кол. авт.: В.К. Гіжевський, В.В. Головченко, В.С. Ковальський (кер.) та ін. К.: Юрінком Інтер, 2003. 528 с.
8. Голосніченко Д.І. Повноваження та компетенція: спільні риси і відмінності. Правове регулювання суспільних відносин у сфері культури. Сучасний стан та перспективи розвитку: тези Всеукраїнської наук. конф. (Київ, 15 травня 2007 р.). К.: КНУКІМ, 2007. С. 26–27.
9. Голосніченко І.П., Голосніченко Д. І. Теорія повноважень, їх легітимність та врахування потреб і інтересів при встановленні на законодавчому рівні./ *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право: збірник наукових праць*. 2011. № 1. С. 147–155.
10. Койчева О.С. Правова природа компетенції та повноважень Рахункової палати. *Фінансове право*. № 4 (30), 2014. С. 45–48.
11. Конституція України від 28.06.1996 року № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 21.02.2025).
12. Лімська декларація керівних принципів аудиту державних фінансів. URL: http://www.acrada.gov.ua/control/main/uk/publish/article/140217?cat_id=3283 (дата звернення: 21.02.2025).
13. Про Рахункову палату: Закон України від 02.07.2015 року № 576-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19#Text> (дата звернення: 21.02.2025).
14. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08.07.2010 року № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення: 21.02.2025).
15. Ківалов С.В., Залюбовська І. К. Парламентський контроль за діяльністю органів виконавчої влади в Україні: монографія. Одеса: Юридична література.2004. 152 с.
16. Гавдьо Ю. Щодо правового статусу Рахункової палати з урахуванням зарубіжного досвіду. *Юридичний радник*. 2005. № 6. С. 53–57.
17. Паньків С.П. Рахункова палата України у системі державного фінансового контролю. *Університетські наукові записки*. 2005. № 3. С. 232–237.
18. Місюкевич Л.О Основні засади реалізації контрольних функцій рахункової палати у фінансовій сфері в Україні. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. URL: <http://www.pagjournal.iei.od.ua/archives/2020/15-2020/5.pdf> (дата звернення: 21.02.2025).
19. Лопушняк Г. Рахункова палата та її роль у здійсненні державного фінансового контролю в Україні. *Вісник Львівського національного аграрного університету*. Серія: Економіка АПК. 2013. № 20(1). С. 123–131.